

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів
(назва інституту / факультету)

Кафедра ботаніки та природоохоронної діяльності
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІБХБ
проф. Руслан БЕСПАЛЬКО

“ 29 ” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Таксономія і номенклатура рослин
(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

Спеціальність А4 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
(вказати: код, назва)

Галузь знань А «Освіта»
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий магістерський
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Таксономія і номенклатура рослин»
(назва навчальної дисципліни)

складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» (ID 23652) затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «26» травня 2025 року).

Розробник: Чорней Ілля Ілліч, завідувач кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності ЧНУ, д.б.н., професор

Викладач, що забезпечує читання навчальної дисципліни:

Чорней Ілля Ілліч, завідувач кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності ЧНУ, д.б.н., професор

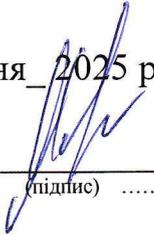
Затверджено на засіданні кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності

Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2025 року

Завідувач кафедри Ілля ЧОРНЕЙ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою навчально-наукового інституту біології, хімії та біоресурсів

Протокол № 1 від “ 29 ” серпня 2025 року

Голова методичної ради інституту Галина МОСКАЛИК
..... (підпис) (прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – забезпечення підготовки всебічно розвинутих грамотних у біологічному відношенні фахівців, які розуміють основні положення і принципи таксономії і номенклатури рослин, знають історію їх формування, правила використання, що є важливим аспектом формування фахових компетенцій майбутнього педагога-біолога.

Вивчення цієї дисципліни забезпечить розуміння принципів і правил формування таксономічних груп живих організмів різного рангу (від виду до царства), присвоєння і написання народних і наукових назв рослин і рослинних угруповань та їх застосування на практиці, що допоможе майбутньому педагогу осмислено їх запам'ятовувати і грамотно використовувати в навчальній і науковій діяльності.

Результати навчання

За результатами опанування курсу здобувачі вищої освіти оволодіють такими **компетентностями**:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ПК3. Здатність застосовувати та формувати знання з біології та основ здоров'я людини для пояснення будови, взаємодії, взаємозв'язків, походження, класифікації, значення, використання, поширення і організації живого на різних рівнях.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення наступних **програмних результатів навчання**:

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

ПРН2. Демонструє і використовує новітні досягнення біологічної науки та пояснює її роль у житті суспільства і обґрунтовує їх використання для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПРН3. Демонструє вміння розуміти і пояснювати будову, функції, життєдіяльність, розмноження, філогенію, екологію, поширення, використання, охорону живих організмів і систем усіх рівнів організації; розкривати сутність біологічних явищ і процесів.

В результаті вивчення цієї дисципліни студент буде **знати**: принципи і правила формування таксономічних категорій різного рангу, історію розвитку номенклатури; рівні таксономічної ієрархії; основні правила правопису таксонів різного рангу; порядок дійсного та ефективного обнародування назв; суть принципів пріоритету і типіфікації таксонів різного рангу; які назви таксонів вважаються законними (валідними), а які відносяться до синонімів; порядок опису нових таксонів, правила назв гібридів, культурних рослин та рослинних угруповань; **вміти**: пояснити суть основних положень і принципів таксономії і номенклатури; грамотно писати назви таксонів різного рангу, гібридів та

культурних рослин; проводити аналіз номенклатурних цитат таксонів різного рангу; застосовувати правила ботанічної номенклатури під час біологічних досліджень; надавати правильні назви рослинним угрупованням виділеним на основі домінантної та флористичної класифікацій.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3	90	10	–	10	–	65	5	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ БОТАНІЧНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ						
Тема 1. Таксономія як розділ систематики.	15	2	2	–	1	10
Тема 2. Предмет, мета, завдання вивчення курсу «Таксономія і номенклатура рослин».	15	2	2	–	1	10
Разом за змістовим модулем 1	30	4	4	–	2	20
Змістовий модуль 2. ОСНОВИ СУЧАСНОЇ БОТАНІЧНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ.						
Тема 3. Назви таксонів та їх правопис.	14	2	2	–		10
Тема 4. Обнародування і типіфікація назв таксонів	15	2	2	–	1	10
Тема 5. Номенклатурні характеристики таксонів.	15	2	2	–	1	10
Тема 6. Основи гербарної справи	16				1	15
Разом за змістовим модулем 2	60	6	6	–	3	45
Усього годин	90	10	10	–	5	65

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1.	Таксономія як розділ систематики. 1. Таксономічні категорії. 2. Характеристика таксономічних ознак. 3. Методи таксономічних досліджень
2.	Предмет, мета, завдання вивчення курсу «Таксономія і номенклатура рослин». 1. Витоки ботанічної номенклатури 2. Суть номенклатурної реформи К. Ліннея. 3. Становлення сучасної ботанічної номенклатури.
3.	Таксономія. 1. Назви таксонів та їх правопис. 2. Опис нових таксонів
4.	Номенклатура. 1. Обнародування назв таксонів. 2. Типіфікація назв таксонів. 3. Дотримання принципу пріоритету
5.	Номенклатурні характеристики таксонів. 1. Назви рослинних угруповань. 2. Назви гібридів і культиварів

Теми семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями
1.	Витоки ботанічної номенклатури. 1. Історія розвитку ботанічної номенклатури. 2. Особливості сучасного періоду розвитку систематики рослин
2.	Народні назви рослин і номенклатура.
3.	Латинська мова і номенклатура. Основи граматики латинської мови. Етимологія латинських назв рослин
4.	Аналіз номенклатурних цитат таксонів. Номенклатурні характеристики синтаксонів
5.	Основи гербарної справи. 1. Історія виникнення гербарію. 2. Значення гербарію. 3. Основні етапи створення гербарію. 4. Зберігання гербарних колекцій. 5. Правила користування гербарієм.

Індивідуальні завдання передбачені навчальним планом

№	Завдання до тем	К-ть балів
1.	Охарактеризувати значення народних назв рослин для розвитку ботанічної номенклатури	10
2.	Історичний огляд розвитку ботанічної номенклатури (давньогрецький і давньоримський періоди, епоха Середньовіччя)	10
3.	Історичний огляд розвитку ботанічної номенклатури (епоха Відродження, доліннеєвський період)	10
4.	Історичний огляд розвитку ботанічної номенклатури (післяліннеєвський період)	10
5.	Характеристика основних правил латинської мови, які використовуються в ботанічній номенклатурі	10
6.	Огляд правил назв гібридів і культурних рослин	10
7.	Огляд основних правил ведення гербарної справи	10
8.	Характеристика найважливіших гербарних колекцій світу	10
9.	Характеристика найважливіших гербарних колекцій України	10

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Народні назви рослин і номенклатура.	5
2.	Розвиток ботанічної номенклатури в епоху Відродження. Роль вчених Середньовіччя у формуванні сучасних правил ботанічної номенклатури.	10
3.	Елементи граматики латинської мови. Латинський алфавіт. Вимова голосних. Вимова дифтонгів. Вимова приголосних і буквосполучень. Вимова назв з сучасних мов. Загальні правила наголосу. Довгі і короткі голосні у передостанньому складі. Наголос у назвах з грецької та сучасних мов.	10
4.	Основні правила опису нового виду. Опис таксонів внутрішньовидового рангу. Опис нових родів, таксонів вищого рангу і внутривидових підрозділів. Особливі випадки при описанні нових таксонів.	10
5.	Законні (валідні) назви і синоніми. Номенклатурні фільтри. Назви гібридів і культурних рослин. Міжродові і внутривидові гібриди. Підрозділи гібридних видів або гібридних таксонів нижчого рангу. Рівні назв культурних рослин. Умови дійсного обнародування назв культиварів. Пріоритет і реєстрація назв культиварів. Збереження і ліквідація назв культиварів.	10
6.	Основне обладнання для проведення збору гербарію. Основні вимоги при збирання гербарію. Польовий (тимчасовий) етикетаж. Пресування і сушка рослин для гербарію, сучасні методи сушки рослин. Основне обладнання для сушіння та пресування рослин. Основні прийоми роботи з рослинами, що важко піддаються сушінню. Кінцевий (чистовий) етикетаж. Визначення рослин в гербарії. Монтаж гербарію. Інсерція. Порядок розміщення. Зберігання і використання гербарію. Основні вимоги до приміщення та гербарних шаф. Боротьба із шкідниками гербарію. Порівняльна характеристика родин по стійкості до пошкодження. Загальний облік гербарних фондів. Каталоги, путівники. Правила користування гербарієм. Основні правила при обміні гербарними фондами, при позичанні гербарію і при передачі гербарних фондів. Гербарії світу – динаміка розвитку, абсолютні і відносні показники, класифікація. Гербарії України – короткий історичний нарис, сучасний стан. Національний гербарій України. Гербарні зібрання навчальних закладів, наукових установ і організацій України. Гербарій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.	20
Разом		65

Методи навчання

- методи формування професійної компетентності (розповідь, пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, візуалізація, дискусія тощо);
- методи формування практичних умінь та навичок (розробка та захист презентацій, виконання творчих завдань, розробка схем, таблиць, аналіз нормативних документів, ситуаційний аналіз, тощо).

Система контролю та оцінювання

- методи поточного контролю (експрес-опитування, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, захист індивідуального науково-дослідного завдання ІНДЗ, тестування, письмові/контрольні роботи тощо);
- форми підсумкового контролю (залік / екзамен);

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)				Підсум- ковий контроль (залік)	ІНДЗ	Сумарна к-сть балів
T 1	Модульна робота	T 2	Модульна робота			
	25		25	40	10	100

T1, T2 – змістові модулі

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	Fx (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерії підсумкового оцінювання

A / відмінно / 90-100 Студент(ка) у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому рекомендовану літературу. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями дисципліни, що оцінюється.

C-B / добре / 70-89 Студент(ка) достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та розв'язує практичні завдання, використовуючи при цьому рекомендовану літературу. Але при викладанні окремих питань не вистачає достатньої глибини знань та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Студент(ка) здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями дисципліни, що оцінюється.

E-D / задовільно / 50-69 Студент(ка) загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових робіт, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. У студента(ки) виникають ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

Fx / незадовільно / 35-49 Студент(ка) не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних

виступів та письмових робіт, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Спостерігається безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; невміння робити узагальнення, висновки.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Обґрунтуйте наявність зв'язку між систематикою класифікацією і номенклатурою.
2. Охарактеризуйте предмет вивчення систематики та розділи які виділяють у її складі відповідно до нього.
3. Охарактеризуйте наукове та практичне значення систематики.
4. Охарактеризуйте основні типи систем таксонів.
5. Дайте коротку характеристику основних етапів розвитку систематики.
6. Класифікація методів, що використовуються в систематиці для побудови філогенетичних систем.
7. Поясніть чому систематика належить до синтетичних дисциплін.
8. Охарактеризуйте поняття «таксономічна ознака», їх класифікацію.
9. Що таке консервативні та лабільні ознаки, «конфлікти» таксономічних ознак
10. Охарактеризуйте кладизм як метод побудови філогенетичних систем
11. Назвіть рівні таксономічної ієрархії, що встановлені в ботаніці. Яке їх практичне значення? Порівняйте поняття “таксономічна категорія” і “таксономічна одиниця”.
12. Назвіть обов'язкові головні ранги таксонів в їх послідовності та необов'язкові проміжні таксономічні категорії, що використовуються при класифікації.
13. Охарактеризуйте обов'язкові умови використання ботанічної номенклатури.
14. Поясніть, чому народні назви рослин непридатні для наукових потреб ботанічної номенклатури. Обґрунтуйте, чому ботанічна номенклатура не може базуватись на основі якоїсь із живих мов.
15. Визначте роль давньогрецьких і давньоримських учених у становленні ботанічної номенклатури.
16. Які заслуги К. Ліннея у становленні сучасної ботанічної номенклатури?
17. Визначте суть номенклатурної реформи К.Ліннея.
18. Дайте загальну характеристику положень і принципів сучасного Міжнародного кодексу ботанічної номенклатури.
19. Охарактеризуйте правила найменування та правопис видових та внутрішньовидових назв рослин.
20. Дайте класифікацію назв таксонів видового рангу за змістовним значенням.
21. Охарактеризуйте основні правила найменування родів і таксонів рангом вище (відділ – родина).
22. Визначте суть і правила ефективного та дійсного обнародування назв рослин.
23. У чому полягає суть принципу типіфікації таксонів? Охарактеризуйте правила типіфікації видів, родів і таксонів рангом вище роду.
24. Поясніть, у чому полягає принципова різниця між “голотипом”, “ізотипом”, “паратипом” і “синтипом”, автентичними і типовими зразками.
25. Визначте суть принципу пріоритету і охарактеризуйте основні правила його

встановлення.

26. Що таке номенклатурна характеристика і номенклатурна цитата? Які відомості в них наводяться? Поясніть принципи цитування прізвищ авторів при назвах таксонів.

Тестові питання

1. Відповідно до предмету вивчення у складі сучасної систематики рослин виділяють такі розділи:
2. Таксономія вивчає:
3. Єдина наука, яка займається всією різноманітністю органічного світу це:
4. Групування окремих організмів на основі їх подібності та відмінностей у певні групи (таксони) дозволяє:
5. Розрізняють наступні типи систем рослинних організмів:
6. Головні таксономічні методи:
7. До найбільш загальодоступних біологічних методів належить:
8. До топологічних методів належать.
9. Система рослинного царства розроблена К. Ліннеєм належить до періоду
10. Переворот у номенклатурі К. Лінней здійснив, оскільки поряд із науковими видовими назвам видів увів:
11. Міжнародний кодекс ботанічної номенклатури складається із сукупності:
12. Які з перерахованих положень належать до принципів ботанічної номенклатури:
13. Які з перерахованих положень належать до принципів ботанічної номенклатури:
14. Назва виду:
15. Назви перелічених видів – *Lamium album* L., *Xanthium spinosum* L., *Ranunculus repens* L. відображають:
16. Назва роду завжди повинна бути:
17. Закінчення наукової назви родини згідно правил ботанічної номенклатури:
18. Закінчення наукової назви порядку згідно правил ботанічної номенклатури:
19. Закінчення наукової назви класу згідно правил ботанічної номенклатури:
20. Закінчення наукової назви відділу згідно правил ботанічної номенклатури:
21. Які з наведених наукових назв родин належать до законсервованих:
22. Які з наведених наукових назв родин належать до законсервованих:
23. Для **ефективного** обнародування нової назви таксону вона повинна:
24. Для **дійсного** обнародування нової назви таксону вона повинна:
25. Гербарний зразок рослини є номенклатурним типом:

Зарахування результатів неформальної освіти

Зараховуються: участь у тематичних семінарах, воркшопах, публікація результатів популяційних досліджень у тезах і матеріалах тематичних конференцій

Рекомендована література

Фахова

1. Барна М.М., Шанайда Н.Д., Шанайда М.І., Мшанецька Н.В. Ботанічна номенклатура. Методичні рекомендації для студентів спеціальності «Біологія». – Тернопіль, 2011. – 42 с.
2. Джеффрі І. Биологическая номенклатура. – М.: Мир, 1980. – 119 с.
3. Гербарії України Index Herbariorum Ucrainicum / редактор-укладач к.б.н. Н.М. Шиян. – Київ, 2011. – 442 с.
4. Заверуха Б.В. Етноботаніка: народна і наукова фіноніміка // Укр. ботан. журн. – 1994. – 51, № 2-3. – С. 165-171
5. Зиман С.М., Дідух Я.П., Гродзинський Д.М., та ін. Тримовний словник назв судинних рослин флори України. – К.: Фітосоціоцентр, 2008. – 320 с.
6. Кобів Ю.Й., Малиновський К.А. Українська ботанічна номенклатура: історія, стан, перспективи // Укр. ботан. журн. – 1995. – 52, № 2. – С. 242-249
7. Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин – К.: Наук. думка, 2004. – 799 с.
8. Продромус рослинності України / Дубина Д.В., Дзюба Т.П., Ємельянова С.М. та ін. – Київ: Наук. думка, 2019. – 784 с.
9. Чопик В.М., Єна А.В. Латинська ботанічна номенклатура. – К.: Вид-во Київського ун-ту, 1996. – 57 с.
10. Чопик В.І., М'якушко Т.Я., Соломаха Т.Д. Гербарій. Історія створення і функціонування. – Київ: Фітосоціоцентр, 1999. – 130 с.
11. Флора европейской части СССР (Флора Восточной Европы) Т.1-11. / Под ред. Ан. А. Федорова. – Л.: Наука, 1974-2004.
12. Atlas Florae Europaea. Distribution of vascular plants in Europe / [eds. J.Jalas, J. Suominen]. – Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Kirjapaino Oy, 1972-2008 – Vol. 1-14
13. Cantino P. D. PhyloCode: A Phylogenetic Code of Biological Nomenclature / P.D.Cantino, K.deQueiroz. – 2000. – <http://www.ohiou.edu/phylocode/index.html>
14. Clive A. Stace Taksonomia roślin i biosystematyka. – Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 1993. – 340 s.
15. Drobnik J. Zielnik i zielnikoznawstwo. – Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 2009. – 293 s.
16. Grenda-Kurmanow M. Zielniki – ochrona i konserwacja. – Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 2023. – 286 s. DOI: <https://doi.org/10.53271/2022.133>
17. International code of nomenclature for algae, fungi, and plants (Madrid code). Accepted by the Twentieth International Botanical Congress, Madrid, Spain, July 2024. <https://www.iaptglobal.org/functions/code/madrid>
18. Linnaeus C. Species plantarum. – Holmia, 1753. – 1200p.
19. Mosyakin S.L. 2022/2023 (online 26 November 2022, published in the issue of June 2023). Attempts to introduce a system of national, racial and/or ethnocultural discrimination in codes of biological nomenclature should not be tolerated: Comments on some recent proposals (Wright & Gillman, 2022, etc.). Taxon, 72(3): 469–482. <https://doi.org/10.1002/tax.12837>
20. Mosyakin S.L. 2024. Discrimination against authors and users of biological nomenclature on the basis of their racial, national, ethnic, or ethnocultural identity shall not be tolerated: Further comments on modified nomenclatural proposals by Wright and Gillman (2023). Ukrainian Botanical Journal, 81(2): 71–86. <https://doi.org/10.15407/ukrbotj81.02.071>
21. Mosyakin S.L. Vascular plants of Ukraine. A. nomenclatural checklist / Sergej Leonidovich Mosyakin, Mukola Michajlovich Fedoronchuk. – Kiev: 1999. – xxiii+345 p.
22. Turland, N.J., Wiersema, J.H., Barrie, F.R., Greuter, W., Hawksworth, D.L., Herendeen, P.S., Knapp, S., Kusber, W.-H., Li, D.-Z., Marhold, K., May, T.W., McNeill, J., Monro, A.M., Prado, J., Price, M.J. and Smith, G.F. (2018) International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) Regnum Vegetabile 159. Glashütten: Koeltz Botanical Books.
23. Weber H.E., Moravec J., Theurillat J-P. International Code of Phytosociological Nomenclature. 3 rd. edition // Jurnal of Vegetation Science. – 2000. – 11. – P. 739-768

Допоміжна:

1. Дудка І.А., Вассер С.П. Грибы. – К.: Наук. думка, 1987. – 536 с.
2. Крицька Л.І. Типіфікація видів судинних рослин, описаних з України: родина *Caryophyllaceae* Juss. (підродина *Silenoideae* A. Br.) / Л.І. Крицька, М.М. Федорончук, О.М. Царенко, М.В. Шевера // Укр. ботан. журн. – 1999. – 56, № 4. – С. 402-410.
3. Крицька Л.І. Типіфікація видів судинних рослин, описаних з України: родини *Thymelaeaceae* Juss., *Lythraceae* St-Hil., *Rutaceae* Juss., *Aceraceae* Juss., *Linaceae* DC. Ex S.F. Gray, *Geraniaceae* Juss., *Polygalaceae* Lindl., *Celastraceae* R. Br., *Santalaceae* R. Br., / Л.І. Крицька, М.М. Федорончук, М.В. Шевера // Укр. ботан. журн. – 2001. – 58, № 1. – С. 47-53.
4. Определитель высших растений Украины / [отв. ред. Ю. Н. Прокудин]. – К.: Фітосоціоцентр, 2006. – 548 с.
5. Федорончук М.М. Види судинних рослин, описаних з України, їх типіфікація та критичний аналіз: рід *Dianthus* L. (*Carthusianastrum* F. Williams) / М.М. Федорончук // Укр. ботан. журн. – 1999. – 56, № 1. – С. 15-19.
6. Федорончук М.М. Види судинних рослин, описаних з України, їх типіфікація та критичний аналіз: роди *Silene* L. s. str., *Oberna* Adans (*Caryophyllaceae* Juss.) / М.М. Федорончук // Укр. ботан. журн. – 2000. – 57, № 1. – С. 26-31.
7. Федорончук М.М. Види судинних рослин, описаних з території України, їх типіфікація та критичний аналіз: рід *Rosa* L. (*R. diacantha* Chrshan. – *R. krynkensis* Ostapko / М.М. Федорончук // Укр. ботан. журн. – 2002. – 59, № 1. – С. 17-26.
8. Федорончук М.М. Види судинних рослин, описаних з території України, їх типіфікація та критичний аналіз: рід *Rosa* L. (*R. lapidosa* Dubovik – *R. pygmaea* M. Bieb. / М.М. Федорончук // Укр. ботан. журн. – 2002. – 59, № 5. – С. 554-562.
9. Bateman R.M. Phylogenetics of subtribe *Orchidinae* (*Orchidoideae*, *Orchidaceae*) based on nuclear ITS sequences. 2. Intergeneric relationships and taxonomic revision to achieve monophyly of *Orchis* sensu stricto / R.M. Bateman, A.M. Pridgeon, M.W. Chase // *Lindleyana*. – 1997. – 12. – P. 113-141.
10. Гербарій Інституту ботаніки НАН України KW. – Київ, 2002. – 144 с.

Інформаційні ресурси

ICN (International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Melbourne Code), <http://www.iapt-taxon.org/nomen/main.php>) – онлайн версія останнього видання Міжнародного кодексу номенклатури

BHL (Biodiversity Heritage Library, <http://www.biodiversitylibrary.org/>) – відкрита онлайн бібліотека

Botanicus (<http://www.botanicus.org/>) – відкрита онлайн бібліотека, заснована 1995 року. Один із наймасштабніших та найважливіших репозиторіїв ботанічної таксономічної літератури

Flora Europaea database (<http://rbg-web2.rbge.org.uk/FE/fe.html>) – онлайн база даних, що містить основну інформацію про таксони, представлені у виданні «Flora Europaea».

Euro+Med plantbase (<http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/query.asp>) – онлайн база даних, що містить основну інформацію про таксони рослин флори Європи та Середземномор'я. Серед основних даних – статус таксона, автор(и), синоніми, таксономічне положення, ужиткові назви, поширення.

<https://plants.jstor.org/> – JSTOR Global Plants

<https://doi.org/10.53271/2022.133>

<http://sweetgum.nybg.org/science/ih/> – Index Herbariorum (міжнародна база даних гербаріїв)

https://www.botany.kiev.ua/doc/Herbarium_Ukr_2011.pdf – Index Herbariorum Ucrainicum

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>